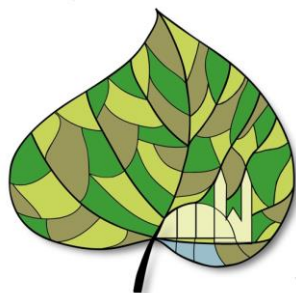

INTERDISZCIPLINÁRIS TÁJKUTATÁS A XXI. SZÁZADBAN

A VII. Magyar Tájökológiai Konferencia tanulmányai

Szegedi Tudományegyetem Földrajzi és Földtudományi Intézet

Szeged

2017. május 25-27.

Kötetszerkesztő

Blanka Viktória, Ladányi Zsuzsanna

© Szegedi Tudományegyetem Földrajzi és Földtudományi Intézet

Minden jog fenntartva

ISBN 978-963-306-542-6

Kiadó

Szegedi Tudományegyetem Földrajzi és Földtudományi Intézet

H-6722 Szeged, Egyetem u. 2-6

VII. Magyar Tájökológiai Konferencia

Interdiszciplináris táj kutatás a XXI. században

Szeged

2017. 05. 25-27.

A konferencia helyszíne:

Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar
Földrajzi és Földtudományi Intézet
Szeged, Egyetem u. 2-6. 1. emelet

A borítót készítette:

Karancsi Zoltán

A konferencia Szervező Bizottsága:

Elnök: Gulyás Ágnes

Titkár: Szilassi Péter

Tagok: Blanka Viktória, Gesztes Olympia, Kiss Márton,
Kovács Ferenc, Ladányi Zsuzsanna, Tanács Eszter

A konferencia Tudományos Bizottsága:

Elnök: Mezősi Gábor (egyetemi tanár, SZTE)

Tagok:

Báldi András (tudományos tanácsadó, MTA ÖBI)

Barczy Attila (egyetemi docens, SZIE)

Csima Péter (egyetemi tanár, BCE)

Csorba Péter (egyetemi tanár, DE)

Kertész Ádám (egyetemi tanár, EKE)

Kollányi László (egyetemi docens, SZIE)

Konkoly-Gyuró Éva (egyetemi tanár, SE)

Lóczy Dénes (egyetemi tanár, PTE)

Molnár Zsolt (tudományos tanácsadó, MTA ÖBI)

Rakonczai János (egyetemi tanár, SZTE)

Szabó Mária (egyetemi tanár, ELTE)

A konferencia támogatói:

SZTE TTIK Földrajzi és Földtudományi Intézet

U-GEO Alapítvány

Földművelésügyi Minisztérium

SZTE Természettudományi és Informatikai Kar

Tartalomjegyzék

Előszó.....	9
Ács Tamás, Kozma Zsolt: <i>Ökológiai talajvízigény cél és lépték szerint</i>	10
Ashkenazi, Eli, Chen, Yona , Anvi, Yoav: <i>Olive tree survival in an arid desert environment without irrigation in the Negev Highlands of Southern Israel</i>	17
Bakó Gábor: <i>Légi felmérés és térinformatika a tájépítészet szolgálatában - Környezettudatos tájgazdálkodás</i>	27
Bakó Gábor: <i>Természetvédelmi indikátorok a tájvédelem eszköztárában</i>	34
Balla Dániel, Mester Tamás, Botos Ágnes, Zichar Marianna, Szabó György, Novák Tibor József: <i>Kertként hasznosított területek kiterjedése és változásai Magyarországon felszínborítási adatok alapján</i>	47
Boromisza Zsombor, Gergely Attila, Mészáros Szilvia, Szilágyi Ferenc: <i>Tájépítészeti, botanikai, hidrobiológiai feladatok egy új termáltó tájbaillesztéséhez</i>	53
Botos Ágnes, Tóth Csaba Albert, Balla Dániel, Mester Tamás, Novák Tibor József: <i>Művelésből kivont tiszántúli kunhalmok talajának változásai</i>	61
Centeri Csaba, Dobó Zsófia, Oláh Izabella, Farkas Róbert, Szabó Kornél: <i>Természetkímélő gazdálkodást segítő monitoring rendszer talajszondák segítségével</i>	70
Csányi Katalin, Farsang Andrea, Mártonné Szalay Emőke: <i>Ülepedő porok nehézfém tartalmának és mágneses szuszceptibilitásának vizsgálata hársfa levelek segítségével Szegeden</i>	78
Csete Ákos Kristóf, Gulyás Ágnes: <i>A városi zöld infrastruktúra vízgazdálkodásban betöltött szerepének vizsgálata Szeged példáján</i>	89
Csima Péter, Kertész Botond, Módosné Bugyi Ildikó: <i>Meddőhányók tájbaillesztésének tájökológiai tapasztalatai</i>	100
Csőszi Mónika, Kincses Krisztina, Konkoly-Gyuró Éva, Tóth Péter, Pádárné Török Éva, Vaszócsik Vilja: <i>A kutatástól a paragrafusig. A tájkarakter szempontjából releváns jogszabályi környezet</i>	112
Deák József Áron: <i>Javaslat Délkelet-Magyarország kistájhatárainak komplex tájökológiai szempontú módosítására</i>	119
Decsi Bence, Ács Tamás, Kozma Zsolt: <i>A kállósejéni Nyárjas láp vízháztartási vizsgálata</i>	127
Farkas Anikó· Domonkos Zsolt, Peter Tóth, Enzsöl Erzsébet, Szabó-Szigeti Veronika, Pinke Gyula, Reisinger Péter: <i>Parlagfű denzitás vizsgálata és értékelése csallóközi Natura 2000 területeken</i>	136
Farkas Anikó, Domonkos Zsolt, Lantos Zsuzsanna, Szabó-Szigeti Veronika, Peter Tóth, Reisinger Péter: <i>Natura 2000 területek gyomfaj spektruma a Csallóközben 2014-2016-ban</i>	141
Farkas Jenő Zsolt, Kovács András Donát: <i>Tájhasználat változás kiskunsági és bácskai példákön</i>	146

Ficsor Csilla, Malatinszky Ákos: Az igaerővel vont természetkímélő faanyagmozgatás helyzetének áttekintése.....	154
Filepné Kovács Krisztina, Dancsokné Fóris Edina, Valánszki István: <i>Tájfunkció elemzés, mint megalapozó munkarész a vidékfejlesztési stratégiákban</i>	163
Földi Zsófia: <i>Településszegély tájkaraktert meghatározó tényezői</i>	171
Ganszky Márton, Vaszócsik Vilja: <i>Döntéstámogató rendszerek alkalmazása az adaptív tervezés támogatására</i>	176
Gergely Attila: <i>A Háros-sziget ártéri ligeterdeinek változása a XX. sz. közepétől napjainkig</i>	184
Gulácsi András: <i>A vizes élőhelyek vízborítottságában bekövetkező változások vizsgálata radarfelvételekkel a Google Earth Engine használatával</i>	188
Hafenscher Viktória Priszilla, Koncz Péter : <i>Vegetációs indexek alkalmazhatósága a fitomassza feltérképezésére</i>	200
Hágen András: <i>A természeti tájalakító tényezők a kulcsi löszös magasparton</i>	208
Halupka Gábor, Kuti László: <i>Zöld infrastruktúra és klímaváltozás – terepi vizsgálatok városi parkok természetes folyamatainak megértéséhez</i>	215
Harkányiné Székely Zsuzsanna: <i>Csörsz-árok: monumentális építmény a tájban</i>	223
Harkányiné Székely Zsuzsanna: <i>A vízrajz térképi ábrázolásának történetéből</i>	240
Hoyk Edit, Farkas Jenő Zsolt: <i>A kultúrtáj, mint térségtípus Magyarországon</i>	251
Hubayné Horváth Nóra: <i>Nemzetközi tájgondozási gyakorlatok összehasonlító elemzése ...</i>	258
Hussein, Shwan: <i>A vegetation cover time series assesment in Erbil, Iraq using vegetation indices derived from MODIS imagery</i>	267
Illyés Zsuzsanna, Kollányi László, Szilvácsku Zsolt, Hubayné Horváth Nóra, Valánszki István, Dancsokné Fóris Edina: <i>A hazai tájgondozásra váró tájak lehatárolása nemzetközi minták alapján</i>	275
Jákli Eszter, Boromisza Zsombor: <i>Tájökológiai adottságok és tájidentitás kapcsolatának értékelése Velencei-tavi tájrészletben</i>	283
Juhász Erika, Czabán Dávid, Albert András, Gallé Róbert, Biró Marianna: <i>Az eurázsiai hód (Castor fiber) fásszárú növényzetre gyakorolt hatása magyarországi folyóártereken</i>	291
Juhász Erika, Körmöczi László, Molnár Zsolt, Kecskés Attila: <i>A barna medve (Ursus arctos) élőhelyhasználata egy mozaikos erdős-agrár tájban, a Kelemen-havasok lábánál</i>	293
Kántor Noémi, Gulyás Ágnes, Szkordilis Flóra, Pásztor Péter, Kovács Attila, Kiss Márton: <i>Nature4Cities: A természetalapú megoldások (nature-based solutions) alkalmazási</i> .	295
Karancsi Zoltán, Hornyák Sándor, Korom Annamária, Szalma Elemér, Oláh Ferenc, Horváth Gergely: <i>Környezetesztétikai értékelés egy nagyvárosban</i>	305
Kardos Levente , Simonné Dudás Anita, Vermes László: <i>Kommunális szennyvíziszap komposztáló telep környezeti hatásainak értékelése 15 éves adatsorok alapján</i>	319
Kardos Zsolt, S.-Falusi Eszter, Penksza Károly, Saláta Dénes: <i>Természetvédelmi kezelést megalapozó történeti vizsgálatok a viszlói fás legelőn</i>	324

Kató Eszter, Illyés Zsuzsanna: <i>Magaslatok tájhasznosítása a Budai Vár vonzásában</i>	334
Kincses Krisztina: <i>Táj és Demokrácia - Az Európa Tanács Európai Táj Egyezményének aktuális hazai és nemzetközi feladatai</i>	342
Kiss Orsolya, Prommer Mátyás, Török Hunor, Csibrány Balázs, Tokody Béla: <i>Előzetes eredmények a szalakóta (Coracias garrulus) otthonterületének vizsgálatáról</i>	348
Kolcsár Ronald András, Szilassi Péter: <i>Városi közparkok ökoszisztéma szolgáltatásainak összehasonlító elemzése Zalaegerszeg példáján</i>	354
Kollányi László, Csorba Péter, Konkoly Gyuró Éva: <i>A tájkarakter elemzés nemzetközi jó gyakorlatainak és módszertani megközelítéseinek áttekintése</i>	365
Konkoly-Gyuró Éva, Tirászi-Ágnes, Kollányi László: <i>A tájpercepció mibenléte és elemzésének lehetőségei</i>	374
Kovács Klaudia, Vityi Andrea: <i>A rég elfeledett vákánccsok</i>	384
Kovacsics-Vári Gergely, Csecserits Anikó, Kövendi-Jakó Anna, Török Katalin, Halassy Melinda: <i>Természetes erdő telepítése, mint a parkosítás alternatív lehetősége iparterületeken</i>	388
Ladányi Zsuzsanna, Blanka Viktória, Boudewijn Van Leeuwen: <i>Közepes felbontású távérzékelt adatokon alapuló vegetáció monitoring és évgyűrű-vizsgálatok Duna-Tisza közti mintaterületen</i>	393
Lajos Dóra: <i>Mecseki bükkösök lékvágásainak többszemponú aljnövényzeti térképezése</i> ...	400
Márton Mihály, Heltai Miklós: <i>A talaj lehetséges szerepe a közönséges, középepestű ragadozók élőhelyelosztásában</i>	409
Máté Klaudia: <i>Zöldítési tájelemek vizsgálata alföldi mintaterületen</i>	417
Mészáros Szilvia, Illyés Zsuzsanna, Gergely Attila, Módosné Bugyi Ildikó, Szappanos Márton, Gaál Kinga: <i>Az M30 autópálya Miskolc-Tornyosnémeti szakasz tervezésének tájvédelmi vonatkozásai</i>	425
Michalkó Gábor, Juhász-Dóra Katalin: <i>A tájértékek képi tükröződése a közösségi médiában: instagram, turizmus és zöld energia</i>	436
Mitev Ariel, Irimiás Anna, Michalkó Gábor, Pandula Bettina, Zsiros Bernadett: <i>Vonzások és taszítások: a karakterek és a tájak kapcsolata a „Trónok harca” sorozat generálta filmturizmusban</i>	444
Munkácsy Béla, Soha Tamás, Havas Márton, Harmat Ádám, Tamás László, Szabó Mária, Csüllög Gábor, Horváth Gergely: <i>A decentralizált energiatárolás lehetőségeinek vizsgálata egy magyarországi mintaterületen</i>	453
Nádasy László Zoltán, Illyés Zsuzsanna: <i>Fák helyi településképi értékességének megállapítása terepi fakataszterezési módszerekkel</i>	462
Pécz Tibor, Dolgosné Kovács Anita: <i>A mezőgazdasági művelés hatása a védett Riha-tó vízminőségére</i>	470
Pozsgai Andrea: <i>A szigetközi kistáj gazdasági hasznosítása - történeti áttekintés</i>	482
Rákóczi Attila, Egri Zoltán: <i>A növénydiverzifikációs támogatási előírások mérhető hatásai Békés megyében</i>	489

Rákóczi Attila: A "zöldítés" és a tájhasználat összefüggései.....	497
Sain Mátyás, Konkoly-Gyuró Éva, Vaszócsik Vilja: A tájkarakter elemzés céljai és a szakértői bevonás eredményei	505
Sallay Ágnes, Máté Klaudia, Miházi Zsuzsanna, Csemez Attila: Az Etyek-Budai borvidék tájváltozásai.....	512
Sándor Gábor, Nádasy László: Városi talajok vizsgálata a XXII. kerületben	520
Sass Vivien, Bidló András: Lékek talajának vizsgálata a soproni Dalos-hegy kocsánytalan tölgyes állományában.....	527
Szabó Mária, Horváth Gergely, Csüllög Gábor, Munkácsy Béla, Tamás László, Darabos Gabriella, Harmat Ádám: Tájállapot-vizsgálatok a Bükkalján	537
Szalma Elemér, Dinka Petra, Oláh Ferenc, Karancsi Zoltán: Trapa-dominanciájú élőhelyek feltöltődési szukcessziója és rehabilitációjának lehetőségei	545
Szalontai Csaba: Az újraértelmezett szegedi táj. A tájhasználat változásai a középkorig	554
Szalontai Csaba, Priskin Anna, Czukor Péter, Szeverényi Vajk: Óskori tájhasználat a Délkelet-Alföldön néhány késő bronzkori földvár alapján	565
Tamás László, Csüllög Gábor, Horváth Gergely, Szabó Mária, Munkácsy Béla, Harmath Ádám: A Komáromi járás ipari tájterhelése és térképi modellje.....	574
Tanács Eszter, Faragó Tamara: A mortalitás és a fajösszetétel alakulása a Haragistya-Lófej erdőrezervátum különböző korú és fajösszetételű állományaiban 2006-2015 között.	585
Tari Tamás, Sándor Gyula, Heffenträger Gábor, Náhlik András: A vaddisznó előfordulása és viselkedésének jellemzői Balaton-parti településeken	597
Tobak Zalán, Szatmári József, van Leeuwen Boudewijn, Papp Levente: Az erdőtüzet követő szukcessziós folyamat és a fajösszetétel vizsgálata légi- és műholdas távérzékelési módszerekkel	605
Valánszki István, Jombach Sándor, Filepné Kovács Krisztina: Tájgazdálkodás a skót szakpolitikákban	611
Vaszko Csaba: Az integrált tájhasználat, mint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás egyik eszköze, Tiszatarján példáján	620
Vaszócsik Vilja, Schneller Krisztián: Területi Tervezést Támogató Térképes Indikátor rendszer kialakítása két magyarországi kistérség területén	628
Weidinger Tamás, Nagy Livia, Bali Gergely, Tordai Ágoston Vilmos: Kárpát-medencei éghajlati idősorok (1871–1918).....	637
Zoltán László, Standovár Tibor: A 2014-es jégtörés okainak és hatásainak elemzése a Börzsöny erdeiben.....	649

ELŐSZÓ

A Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Karának Földrajzi és Földtudományi Intézete az U-GEO Alapítvánnyal közösen 2017. május 25-27. között rendezte meg Szegeden a VII. Magyar Tájökológiai Konferenciát Interdiszciplináris tájkutatás a XXI. században címmel. A szakmai fórum megszervezésével a legfőbb célunk az volt, hogy lehetőséget teremtsünk a tájökológia különböző részterületein dolgozó elméleti és gyakorlati szakemberek számára a hatékony kapcsolatteremtésre. A 2017-es rendezvény különösen nagy hangsúlyt fektetett a tájkutatással szoros kapcsolatban álló területeken (például várostervezés, területrendezés, agrárium, erdészet stb.) dolgozó szakemberekkel folytatott tapasztalatcserére, a gyakorlati tájvédelemmel kapcsolatos problémák megvitatására, az ágazatokon átívelő közös szempontok megtalálására, valamint a téma szakpolitikai kapcsolódására.

A konferencia 3 napja alatt közel 200 résztvevő 15 tematikus szekció keretében, több mint 150 prezentációban mutatta be legújabb eredményeit. Nyolc magyar nyelvű és két idegen nyelvű plenáris előadás adott kitekintést a tájkutatás aktuális kihívásairól, a nemzetközi kutatási trendekről, a tájökológia hazai helyzetéről és jövőbeli lehetőségeiről. A konferenciához kapcsolódóan kezdeményeztük az International Association for Landscape Ecology (IALE) magyarországi tagozatának újjáalakulását annak reményében, hogy ez még inkább előmozdítja a hazai kutatási eredmények nemzetközi kapcsolódását. A rendezvény zárásaként a résztvevők fél napos szakmai tanulmányúton vehettek részt.

Jelen tanulmánykötet a konferencián elhangzott, illetve a poszter szekcióban bemutatott kutatási eredményeket összefoglaló közleményeket tartalmazza.

Szeged, 2017.05. 27.

A konferencia szervező bizottsága

